24/01/2019

Μια ατίμητη ηθική προσφορά της Ι.Μ.Μ.Βατοπαιδίου, στην ελληνική κοινωνία και στην θεολογική επιστήμη

/ Γνώμες

«ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ»
Αγίου Ιουστίνου του Τσέλιε, Έκδοση Αγίας & Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Άπαυτος είναι ο δημιουργικός οίστρος της Αγίας και Μεγίστης Μονής του Βατοπαιδίου, υπο την εμπνευσμένη καθοδήγηση του ασίγαστου τέττιγά της, σεπτού Καθηγουμέ-νου της, Αρχιμανδρίτη κ.κ. Εφραίμ. Και με την ευλογία της παναχράντου Παναγία μας, που από το «Περιβόλι» της, εκεί ψηλά στον Άθω και με τα χαριτόβρυτα δάκρυά της, ευλογεί και προστατεύει όλο τον κόσμο. Με ογκωδέ-στατες και επίπονες εκδόσεις, η Αγία και Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου, διαφυλάττει την πελώρια πολιτισμική κληρονομιά της θεολογικής μας γραμματείας και παράλληλα προβάλλει τον ατρύγετο συγγραφικό μόχθο των

μεγάλων πατέρων της εκκλησίας μας – μέσω και του Ινστιτούτου «Άγιος Μάξιμος ο Γραικός» που έχει ιδρύσει (τη διοικήσει ενός φωτισμένου ανθρώπου του Δ/ρος κου Νίκου Γκουράρου) τιμώντας εν άλλοις και την έξοχη μορφή του μοναχισμού, τον Άγιο Μάξιμο τον Γραικό, ο οποίος βγήκε από τα ηθικά σπλάχνα της και περιπλανήθηκε για δεκαετίες, στις εσχατιές της Ρωσίας, διδάσκοντας ακαταπόνητα το λόγο του Θεού και υφιστάμενος άδικα διώξεις και μαρτυρικές φυλακίσεις – και δίνει την δυνατότητα τόσο σε θεολόγους, όσο και σε διψασμένους μελετητές των ορθόδοξων κειμένων, που αποζητούν στα δροσερά νάματα της ορθοδοξίας την αλήθεια, να διασταυρώσουν τα πνευματικά βήματά τους, με τα θεόπνευστα κείμενα των πατέρων μας. Στο τελευταίο μεγάλο της εκδοτικό εγχείρημα, η Αγία και Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου, μας έδωσε πρίν λίγο καιρό στην δημοσιότητα, μια δυσθεώρητη πνευματική εργασία, την «Δογματική» του Αγίου Ιουστίνου του Τσέλιε (Πόποβιτς).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΜΟΥ

ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

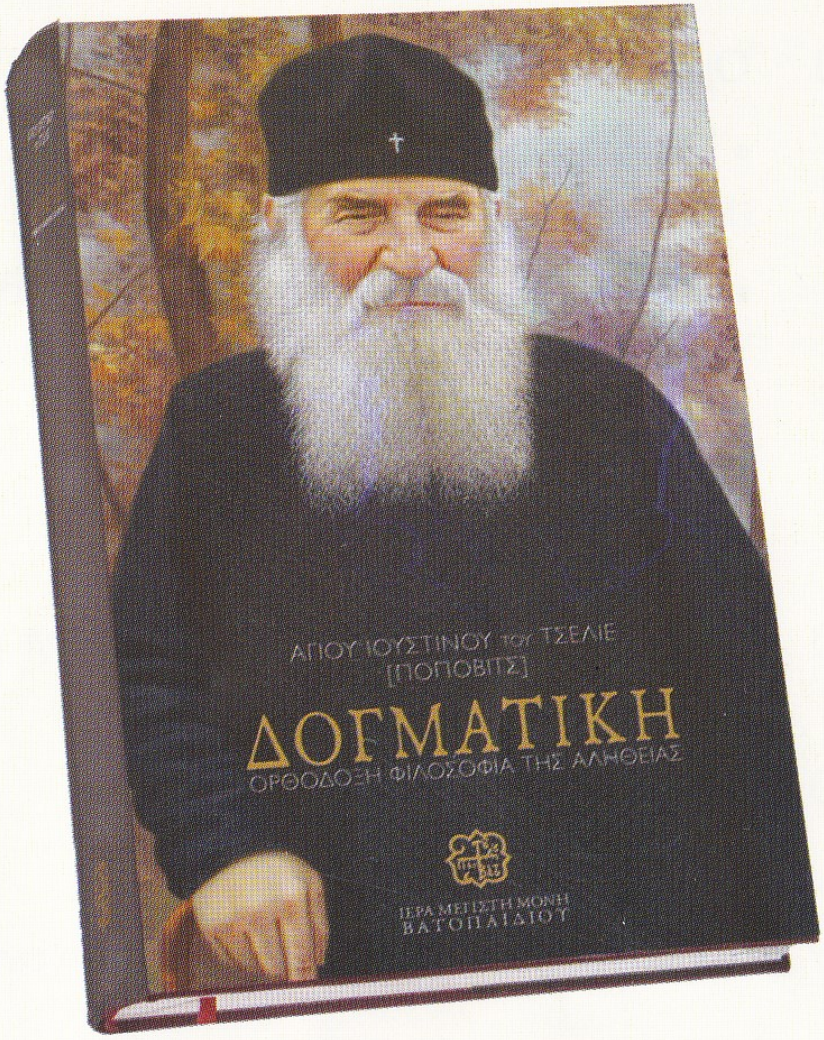

ΑΓΙΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΤΣΕΛΙΕ [ΠΟΠΟΒΙΤΣ]

ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019

ὥρα 7:00 μ.μ

Που πέραν της οσίας και θείας διάστασής του – είναι κατατεταγμένος στο Αγιολόγιο, των οσίων μορφών της Ορθοδοξίας μας – υπήρξε διαπρεπής καθηγητής της Θεολογίας, στην ομώνυμη έδρα της Δογματικής στο Βελιγράδι. Μιας ενάρετης και αγίας φυσιογνωμίας της της Ορθοδοξίας μας, που με το ευγενές μοναχικό της ήθος, το πολυμερές συγγραφικό θεολογικό της έργο και την έμπεδη φιλοσοφική και θεολογική της συγκρότη-ση, σημάδεψε ανεξάλειπτα τα παγκόσμια ορθόδο-ξα γράμμα-τα. Η δογματική εμβόλιμα αναφέρουμε, ότι είναι η επιστήμη, που ασχολείται με την μεθοδολογική εξέταση και παρουσία-ση, όλων των αληθειών της πίστεως που αποκαλύ-φθηκαν από τον Τριαδικό Θεό, στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού και οι οποίες φυλάσσονται από την εκκλησία μας και διδάσκονται από αυτήν. Πρόκειται για την καρδιά της θεολογικής επιστήμης και ο Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, είχε την ηθική τιμή και αρετή, με την ευλογία του Χριστού μας, να διαπρέψει σε αυτήν. Ο ογκωδέστατος τόμος της «Δογματικής» του Αγίου Ιουστίνου, παρουσιάστηκε στην κατάμεστη αίθουσα του «Παλλάς» – που δονήθηκε στην κυριολεξία, από την καταιγιστική παρουσία του κόσμου – την Δευτέρα 21 Ιανουαρίου, μερίμνη του Ινστιτούτου «Άγιος Μάξιμος ο Γραικός» και της ψηφιακής πύλης για την Ορθοδοξία και τον πολιτισμό «ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑΣ», με την προσήκουσα λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια, συνιστώντας μια ανεπανάληπτη φιλοκαλλική εμπειρία και με εισηγήσεις περίσεπτων μορφών της Ορθοδοξίας μας. Ειδικώτερα για τον τόμο μίλησαν, παρενέβησαν οι : Επίσκοπος Αθανάσιος (Γέφτιτς), πρώην Ερζεγοβίνης, Αρχιμανδρίτης κ.κ. Εφραίμ, καθηγούμενος της Αγίας και Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου και πατήρ Νικόλαος Λουδοβίκος, καθηγητής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, καθηλώνοντας το κοινό, με τις μεστές και συγκροτημένες εισηγήσεις τους, για τον πελώριο αυτό πνευματικό άθλο του Αγίου Ιουστίνου του Τσέλιε. Την εκδήλωση παρουσίασε ο κ-ος Μανώλης Βελιτζανίδης. Αλλάς ας επανέλθουμε στο βιβλίο. Με τον όρο Δογματική, προσδιορίζουμε το γνωστικό αντικείμενο του συστηματικού κλάδου της Θεολογίας, το οποίο εξετάζει και παρουσιάζει με συστηματικό τρόπο όλες τις αλήθειες της πίστεως, οι οποίες αποκαλύφθηκαν από τον Τριαδικό Θεό στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού, φυλάσσονται από την Εκκλησία και διδάσκονται από αυτήν. Αλλά πέραν της ακαδημαϊκής της διάστασης, η δογματική ως διασκεπτικό αντικείμενο της θεολογίας, βρίσκει την δικαίωση, όταν φανερώνεται μέσα από τους ακριβείς φακούς διάθλασης, της βιωματικής εμπειρίας.Και αυτή την χάρη και ευλογία, βίωσε στην ζωή του, ο όσιος, Άγιος Ιουστίνος του Τσέλιε (Πόποβιτς). Μπόρεσε με τον ενάρετο μοναχικό βίο του, να μπολιάσει τα ακαδημαϊκά προτάγματα, με την αυτοβίωτη εμπειρία του, με τον Θεό. Που ήταν καρπός μιας αδιάκοπης και οδυνηρής μοναστικής, ηθικής άσκησης, δακρύων, ατέλευτης προσευχής και διαρκούς αγωνίας, για την πίστη του Χριστού μας. Για αυτό το θεόπνευστο πραγματικά έργο του, η «Δογματική», που τους δυο πρώτους τόμους

της, υπο τον τίτλο «Ορθόδοξος Φιλοσοφία της Αληθείας», έγραψε το διάστημα 1932-1935 και τον τρίτο στα 1978, λίγο πρίν εκδημήσει από την ζωή, δεν είναι σύνηθες ακαδημαϊκό πόνημα, έστω και πανύψηλων επιστημονικών δαφνών, αλλά σεμνή «επαφή» και «εμπειρία» με τον Χριστό. Και μόνον μια τέτοια ηγιασμένη μορφή των θεολογικών γραμμάτων, θα μπορούσε να επιτύχει, έναν τέτοιο συγγραφικό άθλο. Σημειώνοντας ακόμα, αφενός μεν το θείο τάλαντο της μελίρρυτης γραφής του Αγίου Ιουστίνου, που μετουσίωνε με την γλωσσική του ευμέλεια τον πεζό λόγο σε ποίηση, αφετέρου τις δυο κεντρικές συγγραφικές του σταθερές, τον άφατη αγάπη για τον Χριστό και την ευθυγράμμιση, με την αλάθητη θεολογική γραμμή, των πατέρων της Ορθόδοξης ανατολικής εκκλησίας.

Ο Άγιος Ιουστίνος του Τσέλιε, είδε το φως της ζωής στις 25 Μαρτίου του 1894 στην πόλη Βράνιε της Νοτίου Σερβίας, σε μια εύκρατη θεολογικά οικογένεια που είχε αναδείξει επτά ιερωμένους. Εξάλλου και το όνομά του Πόποβιτς – ελληνιστί Παπαδόπουλος – μαρτυρά την ιερατική του σχέση. Από νεαρός επέδειξε σπουδαίες πνευματικές αρετές και επίζηλη ευφυΐα. Το 1914 τελείωσε την Εκκλησιαστική Σχολή του Αγίου Σάββα στο Βελιγράδι και τον βρήκε ο Α΄ παγκόσμιος πόλεμος στρατευμένο νοσοκόμο. Ακολουθώντας την μοίρα του σερβικού στρατού, πήρε τον

δρόμο της εξορίας και μέσω τω βουνών της Αλβανίας, βρέθηκε στην Κέρκυρα. Το 1916 εκάρη Μοναχός την Σκόδρα από τον Μητροπολίτη Βελιγραδίου Δημήτριο και έλαβε το όνομα του Αγίου Ιουστίνου, από το Ευάγγελος που ήταν το αρχικό του. Κατέφυγε στην Ρωσία για να εκπονήσει το διδακτορικό του και υπο τον τίτλο «Η θρησκεία και η φιλοσοφία του Ντοστογιέφσκι», αλλά η δριμεία κριτική του στις αρχές της δυτικής εκκλησίας και στην προάσπιση του Ντοστογιέφσκι, του κόστισε τον τίτλο ! Τελικά το διδακτορικό του θα πάρει από την Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1926 στην Πατρολογία και με την διατριβή του, «Το πρόβλημα του προσώπου και της γνώσεως στον Άγιο Μακάριο τον Αιγύπτιο». Πολύγλωσσος ομιλούσε αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ρώσικα και λατινικά. Η επιβολή του κομουνιστικού καθεστώτος το 1945 στην Γιουγκοσλαβία, σήμανε απηνείς διωγμούς για τον Άγιο Ιουστίνο, εκδίωξη από την έδρα του στο Βελιγράδι, φυλάκιση το 1946 και παραλίγο και την εκτέλεσή του. Στερημένος από τα πάντα και από αυτά τα προς το ζήν, έζησε κατ΄ ουσίαν έγκλειστος στην μικρή γυναικεία Μονή των Αρχαγγέλων στο Τσιέλιε του Βάλιεβο, όπου επιδιδόμενος στην μακρά πνευματική άσκηση, νηστεία και διαρκή προσευχή, μας χάρισε ακόμα μερικά αριστουργήματα της θεολογικής γραμματείας, που για τον θεόπνευστο θεολογικό τους ετασμό, έκσπασαν τα εθνικά όρια της πατρίδας του και του χάρισαν τον ηθικό κότινο της αθανασίας, τόσο ως Οσίου της Ορθοδοξίας μας, όσο και ως παγκοσμίου κύρους θεολόγου. Στις 25 Μαρτίου του 1979, εκοιμήθη ευλαβικά. Θερμά συγχαρητήρια στον αεικίνητο Καθηγούμενό της Αγίας και Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Αρχιμανδρίτη, σεπτό μας Γέροντα κ.κ. Εφραίμ, που με το ευγενές ήθος του και την ακαταπόνητη εργατικότητά του, έχει μετουσιώσει την Μονή Βατοπαιδίου, σε μια μοναδική πνευματική κυψέλη, πολιτισμικής και θεολογικής αρωγής. Η άχραντος Παναγία, να χαριτώνει το ιδεοφόρο έργο του και να του χαρίζει υγεία και πολιτισμική ευπραξία.

***Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι M.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.**
www.panosavramopoulos.blogspot.gr